

Landstingsstyrelsen

Regional miljöstrategi för vatten

Föredragande landstingsråd: Gustav Hemming

Ärendebeskrivning

Tillväxt- och regionplaneringsutskottet föreslår att förslaget till regional miljöstrategi för vatten godkänns.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att godkänna förslag till regional miljöstrategi för vatten

att därutöver anföra

Landstingsrådsberedningens motivering

Den regionala miljöstrategin för vatten samlar landstingets samtliga mål som rör vatten och utvecklar landstingets strategiska vattenarbete. Både inom landstingets interna miljöarbete och inom ramen för regionplaneuppdraget.

Den regionala miljöstrategin ska, förutom att koppla samma samtliga redan fastställda vattenrelaterade mål i en strategi och kartlägga andra aktörers betydelse för att nå målen, syfta till att nå de övergripande målen:

- God dricksvattenkvalitet
- God kvalitet i havsvatten
- Hållbara ekosystem och ekosystemtjänster

Ekosystemperspektivet är en självklar del av arbetet med vattenmiljöfrågor. Landstingsstyrelsen vill därför tydligare uppmärksamma att ekosystemperspektivet ska genomsyra arbetet. Ekosystemperspektivet kan vara svårt att konkretisera i närtid men kommer att ha en positiv utveckling om övriga mål uppnås.

SKRIVELSE
2013-06-19

LS 1203-0461

Det finns angränsande ekosystemtjänstrelaterade områden som kan komma att aktualiseras. Ett exempel är hur fortsättningen på arbetet med fiskevårdsfrågor ska utformas efter att programtiden för Stockholms läns fiskevårdsområde (Fiskefrämjandet i Stockholms skärgård) löper ut 2014.

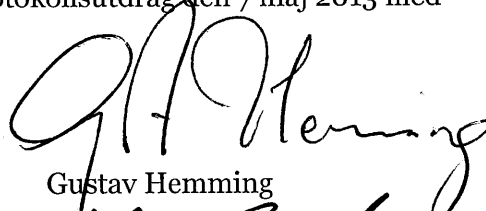
I det kommande arbetet med att utarbeta indikatorer och SMARTa mål ska ekosystemperspektivet finnas med som SMART mål för området målgruppsanpassat planeringsunderlag.

Beslutsunderlag

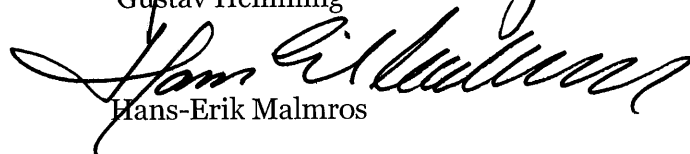
Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 22 april 2013
Tillväxt- och regionplaneringsutskottets protokollsutdrag den 4 juni 2013 med M-, FP-, KD- och C-ledamöternas gemensamma förslag
Miljö- och skärgårdsberedningens protokollsutdrag den 7 maj 2013 med MP-ledamotens reservation

Torbjörn Rosdahl

Gustav Hemming

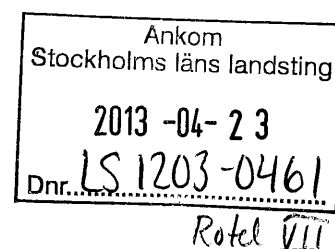
Hans-Erik Malmros

Landstingsstyrelsens förvaltning
Tillväxt, miljö och regionplanering

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2013-04-22

LS 1203-0461

Handläggare:
Jessica Andersson
Johanna Borgendahl

Landstingsstyrelsens
tillväxt- och
regionplaneringsutskott

Regional miljöstrategi för vatten

Ärendebeskrivning

Förslag till en regional miljöstrategi för vatten har arbetats fram. Utgångspunkt för arbetet är de vattenrelaterade mål som finns i de politiskt antagna dokumenten:

- Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen
- Miljöutmaning 2016
- Skärgårdspolitiskt program
- Delregional plan för Stockholms kust och skärgård

Syftet med framtagande av strategin är att utveckla hur det strategiska vattenarbetet bäst ska bedrivas inom ramen för landstingets regionplaneringsuppdrag och miljöarbete. Inriktningsbeslut togs i tillväxt- och regionplaneringsutskottet i den 2 oktober 2012, § 48.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 22 april 2013
Förslag till regional miljöstrategi för vatten den 15 april 2013
Målområdenas koppling till landstingets beslutade mål och till regionalt prioriterade vattenmiljöfrågor
Bedömning av miljökonsekvenser

Förslag till beslut

Tillväxt- och regionplaneringsutskottet föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att godkänna bilagt förslag till regional miljöstrategi för vatten.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning

Stockholms läns landsting har många politiskt beslutade mål om vatten. Syftet med Stockholms läns landstings regionala miljöstrategi för vatten är

att i en regional och internationell kontext utveckla hur landstingets strategiska vattenarbete bäst utförs utifrån beslutade mål inom ramen för regionplaneuppdraget och miljöarbetet.

Utifrån kopplingen mellan landstingets beslutade mål och de regionalt viktigaste vattenfrågorna har fyra målområden prioriterats till att utgöra Stockholms läns landstings regionala miljöstrategi för vatten:

- *Verka för säkra dricksvattentäkter*
- *Kunskapsdelning*
- *Ta fram målgruppsanpassat planeringsunderlag för vatten*
- *Regional samverkan inom vattenmiljöfrågor*

Målområdena bör följas upp separat och inte i samband med uppföljning av respektive måldokument.

Bakgrund

Trycket ökar på Stockholmsregionen. Befolkningen i länet ökar för närvarande med över 30 000 invånare varje år. De skall bo och verka här utan att belastningen på miljön ökar. Det finns risk för målkonflikter mellan bevarande av god vattenkvalitet, dricksvatten, rekreation, vattenburna transporter och anpassning till ett förändrat klimat med mera. Strategisk planering och målfokuserat miljö kvalitetsarbete är två nyckelområden där landstinget kan göra skillnad - för att uppnå de lagstiftade kraven på våra vattenmiljöer och för att hushålla med vattenresurserna. Detta samtidigt som vi tillgängliggör våra miljöer för ännu fler invånare och verksamheter.

De senaste åren har mycket hänt inom vattenförvaltningen. Nya myndigheter som Vattenmyndigheten och Havs- och vattenmyndigheten ser till att vi både planerar för och använder vårt vatten på rätt sätt. EU-direktiv och åtgärdsprogram syftar till att säkra vattnets värden, ett ökande europeiskt och östersjöperspektiv ställer nya krav på samverkan och samsyn kring den gemensamma resursen vatten.

Stockholms läns landsting har en dubbel påverkan på länets vatten, dels som en av länets största verksamhetsutövare och dels i egenskap av regionplaneorgan där landstinget är en av de viktigaste regionala aktörerna med uppdrag att utreda, samordna och arbeta för en god hushållning med mark- och vattenresurser. I båda dessa roller har landstinget arbetat fram mål för de frågor som bedömts viktigast för att säkra länets vattenresurser. Dessa mål återfinns i flera politiskt beslutade dokument. Framför allt i Miljöutmaning 2016 och i RUFSS 2010 finns ett flertal mål och åtaganden som syftar till att förbättra vattenkvalitet och säkra vattenresurser. Syftet med den regionala miljöstrategin för vatten är att i en regional och internationell kontext utveckla hur landstingets strategiska vattenarbete

bäst utförs utifrån beslutade mål inom ramen för regionplaneuppdraget och miljöarbetet.

Överväganden och avgränsningar

För att tydliggöra landstingets roll inleddes arbetet med att kartlägga vilka andra aktörer som på olika sätt arbetar med vatten, och hur deras respektive roll ser ut. Resultatet av denna aktörsanalys pekar dels på de mest centrala aktörerna, dels på att synergieffekter kan uppnås genom samverkan med dessa. De största regionala aktörerna utöver landstinget är Vattenmyndigheten och länsstyrelsen, där många lagstadgade uppdrag ligger. Det finns idag en brist på samverkan mellan dessa aktörer och landstinget. Samtidigt kan syftet med många av landstingets antagna mål återfinnas inom det åtgärdsprogram som Vattenmyndigheten ansvarar för att upprätta. Aktörsanalysen användes som underlag för det fortsatta arbetet.

För att i strategin kunna klargöra hur landstinget på bästa och mest effektiva sätt ska arbeta mot beslutade mål fanns det ett behov av att utvärdera och prioritera bland dessa. Ett prioriteringsarbete har genomförts utifrån kriterierna rådighet, genomförbarhet och miljönytta. För att säkerställa att prioriteringen är väl grundad och för att förankra landstingets vattenstrategiska arbete hos viktiga regionala nyckelaktörer genomfördes en Stakeholder Opinion Assessment (SOA). Personer med stor kunskap om vattenmiljöfrågor från länsstyrelsen, Kommunförbundet Stockholms Län, vattenvårdsförbund, Vattenmyndigheten och kommuner har intervjuats om vad de anser vara viktiga vattenmiljöfrågor från ett regionalt perspektiv, om arbetet med landstingets vattenrelaterade mål, vad som bör prioriteras och vilken roll landstinget bör ha i det regionala vattenarbetet. Utifrån kopplingen mellan de regionalt viktigaste vattenfrågorna och landstingets vattenrelaterade mål gjordes en syntetisering och prioritering till fyra målområden. De föreslagna målområdena analyserades och förankrades ytterligare vid en workshop där flera av de intervjuade nyckelpersonerna deltog. Utöver målprioriteringen är en viktig slutsats från SOA och workshop att landstinget både kan och bör ta mer plats i vattenstrategiska sammanhang och kan göra stor nytta med sin samlade kompetens inom miljö- och planeringsfrågor. Det saknas dessutom en övergripande samordning av vattenfrågorna i länet och regionen och det finns en efterfrågan på att landstinget ska ta en sådan roll.

Förslaget till strategi utgår således både från regionens viktigaste vattenmiljöfrågor och från landstingets roll i arbetet med dessa. Av ett stort antal beslutade mål har processen lett fram till ett förslag där nyttan av att kommunicera och prioritera ett fåtal övergripande målområden belyses. Tillsammans med ett tydligt definierat uppföljningssystem bedöms det ge störst möjlighet till genomförande och måluppfyllelse. I förslaget till

regional miljöstrategi åskådliggörs de prioriterade målen i fyra målområden, samt tydliggörs förslag till angrepps- och arbetssätt för att uppnå dessa. Målområdenas koppling till de av landstinget antagna målen framgår av bilagan ”Målområdenas koppling till landstingets beslutade mål och till regionalt prioriterade vattenmiljöfrågor”.

Uppföljning

Då målområdena i den regionala miljöstrategin för vatten baseras på en mängd separata mål, bör strategin följas upp separat och inte i samband med uppföljning av respektive måldokument. Detta gör att arbetet med de mångfacetterade målen som ligger till grund för målområdena blir lättare att följa och kommunicera. Föreslagen modell för uppföljning är PSR-modellen (Pressure-State-Response), som är en vedertagen modell för att utveckla indikatorer inom miljöområdet. Den överensstämmer med den internationella standarden för utvärdering av miljöprestanda, ISO 14031. Modellen bidrar till att göra arbetet transparent och tydligt och underlättar även jämförelser med andra uppföljningar av regionala och nationella mål.

Modellen är uppbyggd så att det för varje målområde arbetas fram tre indikatorer, en för pressure, en för state och en för response.

- Pressure: beskriver det tryck, eller flöde, vi utsätter miljön för, exempelvis utsläpp av kemikalier.
- State: beskriver tillståndet i miljön, exempelvis genom mängden olika kemikalier i naturen.
- Response: beskriver de åtgärder som vidtas, exempelvis förbud mot användning av vissa kemikalier.

De fyra prioriterade målområdena är långsiktiga. Indikatorerna för uppföljning av dessa är utformade för att visa orsak-verkan-samband och ska spegla arbetet mot en kontinuerligt förbättrad situation. De långsiktiga indikatorerna kompletteras med mer kortsiktiga mål, så kallade SMARTa mål (SMART= specifikt, mätbart, accepterat, realistiskt, tidssatt). De SMARTa målen används för att styra och följa utvecklingen inom ett målområde på kort sikt. De SMARTa målen och deras mått utgör således delsteg i arbetet mot de långsiktiga målen och kan snabbt ge indikationer på om utvecklingen går åt rätt håll.

Indikatorer och SMARTa mål arbetas fram under 2013.

Den regionala miljöstrategin för vatten bör ha ett målår för uppdatering/översyn eftersom flera av bakgrundsdokumenterna har definierade giltighetstider och uppdateras regelbundet. Då bakgrundsdokumentens målår är varierande, och i vissa fall inte definierade, kan inte vattenstrategins målår väljas utifrån dem. För vattenstrategin föreslås därför 2021 som målår av följande skäl:

- Åtgärdsplaner och indikatorer inom vattenförvaltningen har detta målår och det finns pedagogiska såväl som praktiska fördelar med att synkronisera
- Målår 2021 möjliggör tre uppföljningar av indikatorer och SMARTa mål baserat på vartannat års intervall

När landstinget tar fram nya styrdokument och mål för vatten skall en avstämning göras mot vattenstrategin. Dessutom bör en större översyn av de vattenstrategiska målen göras i samband med att ett nytt åtgärdsprogram tas fram inom ramen för vattenförvaltningen.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Arbetet med den regionala miljöstrategin för vatten innebär att landstinget framöver tar ett samlat och större grepp om vattenfrågan. Arbetsinsatserna bedöms rymmas inom ramen för ordinarie budget, men vid landstingets investeringar i projekt och samarbeten kan vattenfrågan behöva ges större utrymme.

Miljökonsekvenser av beslutet

Beslutet har positiva effekter för miljön enligt utförd bedömning av miljökonsekvenser. Miljökonsekvensbedömning finns att läsa i särskild bilaga.

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

Peter Haglund
Direktör SLL Tillväxt, miljö och
regionplanering

2013-04-15

LS 1203-0461

*Handläggare:**Jessica Andersson**Johanna Borgendahl*

Förslag till Regional miljöstrategi för vatten

Stockholms läns landstings miljöstrategiska arbete med vatten

Varför en regional miljöstrategi för vatten?

Trycket ökar på Stockholmsregionen. Befolkningen i länet ökar för närvarande med över 30 000 invånare varje år. De ska bo och verka här utan att belastningen på miljön ökar. Det finns risk för målkonflikter mellan bevarande av god vattenkvalitet, dricksvatten, rekreation, vattenburna transporter och anpassning till ett förändrat klimat med mera. Strategisk planering och målfokuserat miljö kvalitetsarbete är två nyckelområden där landstinget kan göra skillnad - för att uppnå de lagstiftade kraven på våra vattenmiljöer och för att hushålla med vattenresurserna. Detta samtidigt som vi tillgängliggör våra miljöer för ännu fler invånare och verksamheter.

De senaste åren har mycket hänt inom vattenförvaltningen. Nya myndigheter som Vattenmyndigheten och Havs- och vattenmyndigheten ser till att vi både planerar för och använder vårt vatten på rätt sätt. EU-direktiv och åtgärdsprogram syftar till att säkra vattnets värden. Ett ökande europeiskt perspektiv och ett östersjöperspektiv ställer nya krav på samverkan och samsyn kring den gemensamma resursen vatten.

Stockholms läns landsting har en mängd politiskt beslutade mål om vatten och vattenstrategin samlar ihop och lyfter fram det pågående arbetet med dessa. Syftet är att utveckla det strategiska vattenarbetet inom ramen för landstingets regionplaneuppdrag och interna miljöarbete, samt att tydliggöra och prioritera hur landstingets resurser bäst ska användas.

Landstingets uppdrag och styrdokument

Stockholms läns landsting ansvarar för länets sjukvård, kollektivtrafik och regionplanering. Inom ramarna för landstingets miljöarbete och regionplaneringsuppdrag hanteras ett stort antal frågor av betydelse för länets vattenresurser.

2013-04-15

LS 1203-0461

Landstingets politiskt antagna mål är framtagna för att uppnå både god vattenkvalitet och bevarande, utveckling och tillgängliggörande av länets vattenmiljöer. Det går att läsa mer om de beslutade målen i landstingets styrdokument Regional Utvecklingsplan för Stockholmsregionen 2010, Miljöutmaning 2016, Delregional plan för Stockholms kust och skärgård samt Skärgårdspolitiskt program. I den regionala miljöstrategin för vatten har alla dessa mål vägts samman till fyra prioriterade målområden.

Regional Utvecklingsplan för Stockholmsregionen 2010

Landstinget är regionplaneorgan och ansvarar för länets regionplanering. För en hållbar utveckling av länets mark och vatten krävs en resurssnål och ändamålsenlig struktur som bland annat hushållar med naturresurser och -kvaliteter, möjliggör för god kollektivtrafikförsörjning och stimulerar till en tät och funktionsblandad bebyggelse där länets invånare kan ta del av tjänster och service. Hanteringen av vattenresurserna betyder bland annat att ta hänsyn till klimatförändringarna, att bygga på rätt ställen, att bygga ett robust samhälle, att bibehålla en god vattenkvalitet och att utveckla tillgängligheten till vattnets rekreativa värden. Det arbetar landstinget med bland annat genom de mål som finns antagna i regionplanen.

Miljöutmaning 2016

Inom ramen för landstingets miljöarbete har det under många år bedrivits ett framgångsrikt arbete med att bland annat minska användning och utsläpp av farliga kemikalier, att minska utsläpp från den omfattande fordonsslottan och att väga in miljöhänsyn vid förskrivning av läkemedel. Landstingets miljöprogram utgår från den påverkan som landstinget har på miljön när beslut fattas och verksamheten bedrivs.

Delregional plan för Stockholms kust och skärgård

Syftet med den delregionala planen för Stockholms kust och skärgård är att ange en översiktlig inriktning för bevarande och utveckling av strukturella frågor i Stockholms skärgård. Den delregionala planen fungerar som en fördjupning av RUFSS, dels för det geografiska skärgårdsområdet, dels för specifika frågor av särskilt stor betydelse för utvecklingen i skärgården.

Skärgårdspolitiskt program

Det skärgårdspolitiska programmet fokuserar på landstingets mandat att ansvara för kollektivtrafik och delar av den offentliga servicen, samt att tillsammans med andra aktörer bidra till att värna marina och landbaserade miljöer både för bevarande och utveckling av en livskraftig skärgård. Miljöaspekterna av vattnet i skärgården är sådant som landstingets verksamheter både mer direkt, men också indirekt, påverkar. Därför är det avgörande att de miljömässiga aspekterna av vatten ligger till grund för beslut om

2013-04-15

LS 1203-0461

skärgårdsfrågor. Utan en god vattenkvalitet och god tillgänglighet till bevarade rekreativa natur- och kulturmiljöer är det svårt att utveckla en livskraftig skärgård.

Vad ingår? – Landstingets prioriterade målområden

Målprioriteringarna är en syntetisering av landstingets antagna mål för vatten och regionens viktigaste vattenmiljöfrågor.

Verka för säkra dricksvattentäkter

Målet att säkra regionens dricksvatten är av avgörande betydelse, både för landstingets egen verksamhet men också för länet som livsplats. Mälaren är länets primära vattentäkt men också en viktig farled, rekreationsplats, plats för fiske med mera. I målet att säkra goda vattenresurser för länets invånare och verksamheter ingår också att säkra tillräckligt med reservvattenkapacitet.

Regionalt prioriterade vattenmiljöfrågor som omfattas av målområdet är bland annat stigande vattennivåer, brist på reservvatten, övergödning och förekomst av miljögifter och läkemedelsrester.

Kunskapsdelning

Landstinget har samlad kompetens och erfarenhet av att minska miljöpåverkan från läkemedel, kemikalier och transporter. Kunskapsdelning med andra aktörer och gemensamt arbete för minskade utsläpp i ett regionalt, såväl som internationellt, perspektiv kan ge förbättrad vattenkvalitet i hela regionen.

Regionalt prioriterade vattenmiljöfrågor som omfattas av målområdet är bland annat erosion och utsläpp från sjöburna transporter och förekomst av miljögifter och läkemedelsrester.

Ta fram målgruppsanpassat planeringsunderlag för vatten

Inom ramen för regionplaneuppdraget finns ett stort behov och en stor möjlighet att utveckla planeringsunderlag som kan användas i bland annat kommunernas strategiska planeringsverksamhet. Landstinget kan fylla en viktig funktion genom att översätta den stora mängd mätdata som finns till rumsliga strukturer, vilket kan få ett tydligt genomslag i kommunernas strategiska planering.

Regionalt prioriterade vattenmiljöfrågor som omfattas av målområdet är bland annat stigande vattennivåer, klimatanpassning, natur-, kultur- och

2013-04-15

LS 1203-0461

rekreationsvärden, strandskydd, säkra VA-försörjningssystem, övergödning och förekomst av miljögifter och läkemedelsrester.

Regional samverkan inom vattenmiljöfrågor

Många aktörer är involverade och ansvarar för att säkra vattenresurser och förbättra vattenkvaliteten. Det finns ett stort behov av att mer systematiskt samverka kring vattenfrågorna, för att undvika dubbelarbete, öka lärandet och för att nyttja de samlade resurserna på bästa sätt. Här finns en viktig roll för landstinget att ta, både inom ramen för regionplaneuppdraget och som verksamhetsutövare.

Regionalt prioriterade vattenmiljöfrågor som omfattas av målområdet är bland annat stigande vattennivåer, förändrad avrinning, vatten som infrastruktur, skärgårdsutveckling, natur-, kultur- och rekreationsvärden, klimatanpassning, strandskydd, säkra VA-försörjningssystem, dricksvattenförsörjning, övergödning och förekomst av miljögifter och läkemedelsrester.

Hur? – Landstingets arbete

Att verka genom:

-ansvaret som verksamhetsutövare

Landstinget är en av länets största verksamhetsutövare. För att värna länets vattenresurser har landstinget ett ansvar för att arbeta för minskade utsläpp av miljö- och hälsobelastande ämnen från verksamheterna.

-kunskapsförmedling

De erfarenheter som landstinget gjort genom eget miljöarbete bör på ett systematiskt och strukturerat sätt delas med andra aktörer, både på lokal nivå i länet samt på regional och på internationell nivå.

-uppdraget som regionplaneorgan

Landstinget har en unik roll, och därmed ansvar, att ge en rumslig form åt strategiskt viktiga frågor, däribland vatten. De vattenstrategiska frågorna ska utvecklas inom ramen för en framsynt och förankrad regionplanering.

-att samverka med strategiska aktörer

Det är i dagsläget ett stort antal aktörer som har ansvar för vattenfrågor men det finns behov av ökad samordning, bland annat mellan strategisk planering och vattenkvalitetsarbete. Landstinget bör utveckla sitt samordnande och nätverkande arbete inom vattenområdet.

2013-04-15

LS 1203-0461

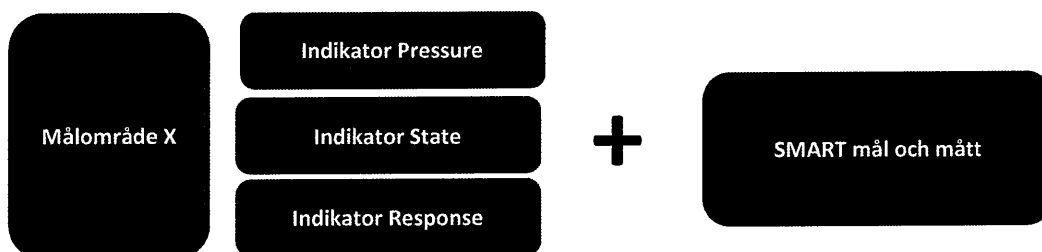
Uppföljning

Strategin följs upp vartannat år med 2015 som första år och 2021 som slutår. Arbetet med de fyra målområdena följs upp och redovisas enligt nedanstående modell.

En större översyn av de vattenstrategiska målen bör göras i samband med att ett nytt åtgärdsprogram tas fram inom ramen för vattenförvaltningen.

Indikator- och uppföljningsmodell

PSR-modellen (Pressure, State, Response) är en vedertagen modell för att utveckla indikatorer inom miljöområdet. Den överensstämmer väl med ISO 14031. Modellen bidrar till att göra arbetet transparent och tydligt. Den underlättar även jämförelser med andra uppföljningar av regionala och nationella mål.

De övergripande målområdena är långsiktiga. Indikatorerna för uppföljning ska visa orsak-verkan-samband och spegla arbetet mot en kontinuerligt förbättrad situation. De SMARTa målen används för att styra och följa utveckling inom ett målområde på kort sikt. De SMARTa målen kan snabbt ge indikationer på om utvecklingen går åt rätt håll.

Handläggare:

Jessica Andersson

Johanna Borgendahl

Målområdenas koppling till landstingets beslutade mål och till regionalt prioriterade vattenmiljöfrågor

Tabellen visar hur de fyra prioriterade målområdena kopplar till mål i Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (R), Miljöutmaning 2016 (M), Skärgårdspolitiskt program (S) och Delregional plan för Stockholms kust och skärgård (D) samt till regionalt viktiga regionala vattenmiljöfrågor.

De regionalt prioriterade vattenmiljöfrågorna är resultatet av en SOA (Stakeholder Opinion Assessment) och en workshop som genomförts med regionala nyckelaktörer inom ramen för vattenstrategiarbetet.

Prioriterat målområde	Beslutade mål inom Stockholms läns landsting (hänvisning till måldokument inom parentes)	Regionalt prioriterade vattenmiljöfrågor
Verka för säkra dricksvattentäkter	Utökat skydd för dricksvattentäkter, regional samordning av information (R) Säkra Mälarens dricksvattenkvalitet (R) Samverka för god vattenkvalitet (R) Klimatanpassa den regionala vattenförsörjningen och öka leveranssäkerheten (R) Minska miljöbelastningen på regionens vattenmiljöer (R) Minska miljö- och hälsorisker med kemiska produkter och varor (M) Minska miljörisker med läkemedel (M) Minska utsläpp av luftföroreningar och buller (M)	Övergödning - sjöar och vattendrag Miljögifter – sjöar och vattendrag Läkemedelsrester - sjöar och vattendrag Övergödning – skärgård och hav Miljögifter – skärgård och hav Läkemedelsrester - skärgård och hav Dricksvattenförsörjning Stigande vattennivåer Övergödning - grundvatten Miljögifter – grundvatten Läkemedelsrester - grundvatten Ytvattentillgång – kvantitet Grundvattentillgång - kvantitet

2013-04-15

LS 1203-0461

Prioriterat målområde	Beslutade mål inom Stockholms läns landsting (hänvisning till måldokument inom parentes)	Regionalt prioriterade vattenmiljöåtgärder
<i>Kunskapsdelning</i>	<p>Integrera planering och samverkan för Östersjön (R)</p> <p>Förbättra skyddet av den marina miljön inom kust- och skärgårdsområdet (R)</p> <p>Samverka för god vattenkvalitet (R)</p> <p>Minska miljöbelastningen på regionens vattenmiljöer (R)</p> <p>Identifiera insatser som stärker skyddet av natur-, kultur- och rekreationsvärden i den marina miljön (D och S)</p> <p>Identifiera insatser som leder till att miljösituationen i kust- och skärgårdsområdets vattenområden förbättras (D)</p> <p>Ta fram ett förslag till åtgärdsstrategi för att förbättra den marina miljön i Stockholms kust- och skärgårdsområde (D)</p> <p>Stimulera genomförandet av åtgärdsinriktad vattenförvaltning för att komma till rätta med oönskade förändringar av vattenkvaliteten (D)</p> <p>Minska miljö- och hälsorisker med kemiska produkter och varor (M)</p> <p>Minska miljörisker med läkemedel (M)</p> <p>Minska utsläpp av luftföroreningar och buller (M)</p>	<p>Miljögifter – sjöar och vattendrag</p> <p>Miljögifter – skärgård och hav</p> <p>Miljögifter – grundvatten</p> <p>Läkemedelsrester – sjöar och vattendrag</p> <p>Läkemedelsrester – skärgård och hav</p> <p>Läkemedelsrester – grundvatten</p> <p>Sjöburna transporter – utsläpp</p> <p>Sjöburna transporter - erosion</p>

2013-04-15

LS 1203-0461

Prioriterat målområde	Beslutade mål inom Stockholms läns landsting (hänvisning till måldokument inom parentes)	Regionalt prioriterade vattenmiljöfrågor
<p><i>Ta fram målgruppsanpassat planeringsunderlag för vatten</i></p>	<p>Säkra och utveckla värdena i mark- och vattenlandskapet (R)</p> <p>Säkra och utveckla kustens och skärgårdens natur-, kultur och rekreationsvärden (R och D)</p> <p>Minska miljöbelastningen på regionens vattenmiljöer (R)</p> <p>Minska läckaget av näringsämnen till Mälaren och Östersjön (R)</p> <p>Integrera planering och samverkan för Östersjön (R)</p> <p>Anpassa regionen till klimatförändringarna – stigande havsnivåer och översvämningsrisker (R)</p> <p>Utökat skydd för dricksvattentäkter, regional samordning av information (R)</p> <p>Samverka för god vattenkvalitet (R)</p> <p>Ta fram ett delregionalt underlag för landskapets upplevelsevärden på land och i vattnet (D)</p> <p>Öka kunskapen om bullerpåverkan och tysta områden i kust- och skärgårdsområdet. Identifiera ”hänsynsområden” där buller och andra störande verksamheter för djur- och friluftslivet begränsas (D)</p> <p>Identifiera insatser som stärker skyddet av natur-, kultur- och rekreationsvärden i den marina miljön (D och S)</p> <p>Definiera förhållningssätt och regler för ett långsiktigt hållbart båtliv i skärgården (D)</p>	<p>Övergödning - sjöar och vattendrag</p> <p>Miljögifter – sjöar och vattendrag</p> <p>Läkemedelsrester - sjöar och vattendrag</p> <p>Övergödning – skärgård och hav</p> <p>Miljögifter – skärgård och hav</p> <p>Läkemedelsrester - skärgård och hav</p> <p>Dricksvattenförsörjning</p> <p>Stigande vattennivåer</p> <p>Natur-, kultur- och rekreationsvärden</p> <p>Klimatanpassning</p> <p>Starka och sammankopplade försörjningssystem</p> <p>Småskaliga säkra VA-lösningar</p> <p>Strandskydd</p>

2013-04-15

LS 1203-0461

Prioriterat målområde	Beslutade mål inom Stockholms läns landsting (hänvisning till måldokument inom parentes)	Regionalt prioriterade vattenmiljöfrågor
<p><i>Ta fram målgruppsanpassat planeringsunderlag för vatten (fortsättning)</i></p>	<p>Samförlägg olika bryggor för att på så sätt kunna spara tillräckligt stora strandområden (D)</p> <p>Identifiera insatser som leder till att miljösituationen i kust- och skärgårdsområdets vattenområden förbättras (D)</p> <p>Ta fram ett förslag till åtgärdsstrategi för att förbättra den marina miljön i Stockholms kust- och skärgårdsområde (D)</p> <p>Stimulera genomförandet av åtgärdsinriktad vattenförvaltning för att komma till rätta med önskade förändringar av vattenkvaliteten (D)</p>	

2013-04-15

LS 1203-0461

Prioriterat målområde	Beslutade mål från Stockholms läns landsting (hänvisning till måldokument inom parentes)	Regionalt prioriterade vattenmiljöfrågor
<p><i>Regional samverkan inom vattenmiljöfrågor</i></p>	<p>Minska miljöbelastningen på regionens vattenmiljöer (R)</p> <p>Minska läckaget av näringsämnen till Mälaren och Östersjön (R)</p> <p>Integrera planering och samverkan för Östersjön (R)</p> <p>Förbättra skyddet av den marina miljön inom kust- och skärgårdsområdet (R)</p> <p>Anpassa regionen till klimatförändringarna – stigande havsnivåer och översvämningsrisker (R)</p> <p>Expandera, förstärk och koppla samman försörjningssystemen – förstärk och koppla ihop VA-system (R)</p> <p>Utveckla småskaliga lösningar för energi, vatten och avlopp i glesa regiondelar – utveckla VA-planering (R)</p> <p>Utökat skydd för dricksvattentäkter, regional samordning av information (R)</p> <p>Säkra Mälarens dricksvattenkvalitet (R)</p> <p>Samverka för god vattenkvalitet (R)</p> <p>Klimatanpassa den regionala vattenförsörjningen och öka leveranssäkerheten (R)</p>	<p>Övergödning - sjöar och vattendrag</p> <p>Miljögifter – sjöar och vattendrag</p> <p>Läkemedelsrester - sjöar och vattendrag</p> <p>Övergödning – skärgård och hav</p> <p>Miljögifter – skärgård och hav</p> <p>Läkemedelsrester - skärgård och hav</p> <p>Dricksvattenförsörjning</p> <p>Förändrad avrinning</p> <p>Stigande vattennivåer</p> <p>Övergödning - grundvatten</p> <p>Miljögifter – grundvatten</p> <p>Läkemedelsrester - grundvatten</p> <p>Ytvattentillgång – kvantitet</p> <p>Grundvattentillgång - kvantitet</p> <p>Natur-, kultur- och rekreationsvärden</p> <p>Klimatanpassning</p> <p>Starka och sammankopplade försörjningssystem</p> <p>Småskaliga säkra VA-lösningar</p> <p>Vatten som infrastruktur</p> <p>Skärgårdsutveckling</p> <p>Strandskydd</p>

Verksamhet: SLL Tillväxt, miljö och regionplanering

 Datum 2013-04-16

 Tjänsteutlåtande: LS 1203-0461 Regional miljöstrategi för vatten

 Kontaktperson: Jessica Andersson, 08-123 144 68

Avgränsning

Denna rutin gäller inte för:

- investeringar inom trafikområdet över 100 milj. kr, särskild mall och rutin finns
- investeringar inom bygg och fastighet över 100 milj. kr, särskild mall och rutin finns
- investeringar i utrustningar över 100 milj. kr, särskild mall och rutin finns
- centrala upphandlingar, särskilda rutiner finns

Direkt eller indirekt miljöpåverkan

När du besvarar nedanstående frågor är det viktigt att även tänka på eventuell indirekt miljöpåverkan. Med det menas den påverkan som beslutet i förlängningen kan få på andra verksamheter/människor.

Bedömning av miljökonsekvenser	Minskar	Oförändrad	Ökar	Ejrelevant
Vad innebär beslutet för användningen av fossila (ej förnybara) drivmedel? Kommentar:	☐ 1 p	☒ 0 p	☐ -1 p	☐
Vad innebär beslutet för energianvändningen (el, värme, kyla)? Kommentrar:	☐ 1 p	☒ 0 p	☐ -1 p	☐
Vad innebär beslutet för utsläpp av kemikalier till mark, luft och vatten? Kommentar:	☒ 1 p	☐ 0 p	☐ -1 p	☐
Vad innebär beslutet för mängden farligt avfall (kemikalier, läkemedel, elavfall m m)? Kommentar:	☒ 1 p	☐ 0 p	☐ -1 p	☐
Vad innebär beslutet för materialanvändningen (varor, byggmaterial, förbrukningsartiklar, livsmedel)? Kommentar:	☐ 1 p	☒ 0 p	☐ -1 p	☐
Om beslutet innebär exploatering av naturmark (gröna ytor): Vad innebär i så fall beslutet för naturmarken (biologiska mångfalden)? Kommentar:	☐ 1 p	☒ 0 p	☐ -1 p	☐
Summa:	<input type="text" value="2 p"/>			

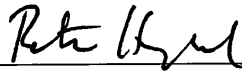
Bedömningsgrunder

- 1 till 6 = Beslutet är bättre för miljön
0 = Beslutet medför oförändrade konsekvenser för miljön
-1 till -6 = Beslutet är sämre för miljön

I tjänsteutlåtandet

	Bättre	Oförändrad	Sämre
Beslutet medför följande konsekvens för miljön:	☒	☐	☐

Underskrift, ansvarig chef

Namnförtydligande

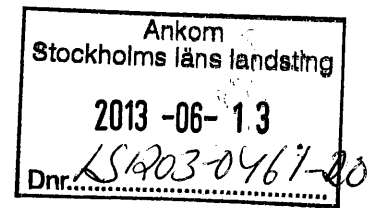
Peter Haglund

En kopia av ifylld mall skickas per e-post till monica.tietze-wiren@sll.se.

Landstingsstyrelsen
Tillväxt- och regionplaneringsutskottet

PROTOKOLLSUTDRAG
2013-06-04

Justerat den 2013-06-12
Charlotte Broberg
Nanna Wikholm

§ 31

**Regional miljöstrategi för vatten
LS 1203-0461**

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2013-04-22

Ärendet har beretts i Miljö- och skärgårdsberedningen 2013-05-07

Tillväxt- och regionplaneringsutskottet beslutade i enlighet med förslag från ordföranden m fl

att föreslå landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta att godkänna förvaltningens förslag till regional miljöstrategi för vatten samt tillägg i enlighet med *bilaga 2*.

Vid protokollet

Agneta Marmestrand-Ruud

Exp
Landstingsstyrelsen

2013-06-04

Bilaga 2

Tillväxt- och regionplaneringsutskottet,
ärende 8

Regional miljöstrategi för vatten

Den regionala miljöstrategin för vatten samlar landstingets samtliga mål som rör vatten och utvecklar landstingets strategiska vattenarbete. Både inom landstingets interna miljöarbete och inom ramen för regionplaneuppdraget.

Inriktningsbeslutet (TRU 2/10 2012) framför att strategin, förutom landstingets redan beslutade mål, ska innehålla de övergripande målen:

- God dricksvattenkvalitet
- God kvalitet i havsvatten
- Hållbara ekosystem och ekosystemtjänster

Ekosystemperspektivet är en självklar del av arbetet med vattenmiljöfrågor. Utskottet vill därför tydligare uppmärksamma att ekosystemtjänster ska genomsyra arbetet. Ekosystemperspektivet kan vara svårt att konkretisera i närtid men kommer att ha en positiv utveckling om övriga mål uppnås.

Det finns angränsande ekosystemtjänstrelaterade områden som kan komma att aktualiseras. Ett exempel är hur fortsättningen på arbetet med fiskevårdsfrågor ska utformas efter att programtiden för Stockholms läns fiskevårdsområde (Fiskefrämjandet i Stockholms skärgård) löper ut 2014.

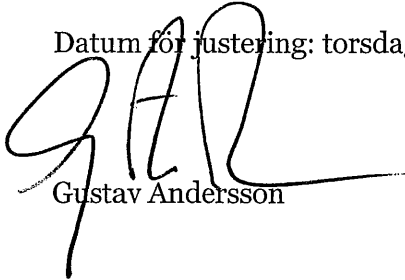
I det kommande arbetet med att utarbeta indikatorer och SMARTa mål ska ekosystemperspektivet finnas med som SMART mål för området målgruppsanpassat planeringsunderlag.

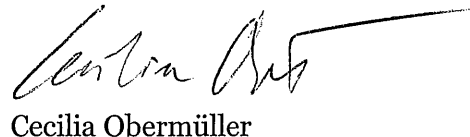
Tillväxt- och regionplaneringsutskottet förelår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

Att godkänna förvaltningens förslag till regional miljöstrategi för vatten samt enligt tilläggen ovan

Sammanträde med landstingsstyrelsens beredning för miljö- och skärgårdsfrågor

Datum för justering: torsdagen den 16 maj 2013

Gustav Andersson

Cecilia Obermüller

*Plats: Berga
naturbruksgymnasium*

Närvarande

Ledamöter

Gustav Andersson (C)
Mikael Freimuth (M)
Elisabeth Dingertz (M)
Cecilia Obermüller (MP)
Krister Nilsson (S)
Mattias Sääksjärvi (S)
Lars Wedén (FP)
Carl Johan Schiller (KD)

Ej närvarande

Ledamöter

Håkan Jonsson (S)

Närvarande

Politiska tjänstemän

Karin Ernlund
Henrik Thunes
Therese Rudajko

Tjänstemän

Peter Haglund
Börje Wredén
Fredrik Meurman
Jan Lindquist
Pia Eliasson
Charlotta Brask
Fredrik Rangstedt

§ 24

8

Regional miljöstrategi för vatten

LS 1203-0461

Tjänsteutlåtande 2013-04-22

Följande yrkanden framställdes

dels av ordföranden m fl att beredningen i enlighet med förvaltningens förslag föreslår Tillväxt- och regionplaneringsutskottet föreslå landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta att godkänna bilagt förslag till regional miljöstrategi för vatten.

dels av MP-ledamoten att beredningen föreslår Tillväxt- och regionplaneringsutskottet besluta i enlighet med *bilaga 2*.

Propositioner om bifall till yrkandena ställdes.

Ordföranden fann propositionen om bifall till sitt m fls yrkande med övervägande ja besvarad.

Miljö- och skärgårdsberedningen hade sålunda i enlighet med förvaltningens förslag beslutat

att föreslå Tillväxt- och regionplaneringsutskottet föreslå landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta att godkänna bilagt förslag till regional miljöstrategi för vatten.

MP-ledamoten anmälde *reservation* till förmån för sitt yrkande.

§ 25

9

Miljöredovisning 2012 för Stockholms läns landsting

LS 1303-0357

Tjänsteutlåtande 2013-04-22

Miljö- och skärgårdsberedningen beslutade i enlighet med förvaltningens förslag

Regional miljöstrategi för vatten

Miljö- och skärgårdsberedningen (Beredningen) föreslår att Tillväxt- och regionplaneringsutskottet ska föreslås besluta

att avge yttrande i enlighet med nedanstående skrivelse samt i övrigt enligt förvaltningens tjänsteutlåtande.

Beredningen är positiv till att Stockholms läns landsting tar fram en samlad miljöstrategi för vatten. De prioriterade målområdena är relevanta och ambitionsnivån är hög.

Det är mycket väsentligt att de mål som ska anges utifrån strategin och ska arbetas fram under 2013 är både tidsatta och mätbara då det ökar chansen till framgång. Adekvata resurser för genomförande samt senare mätning och uppföljning av målen måste ges.

Tanken med samverkan med andra aktörer måste vara att resurser kan optimeras för att kunna gå från ord till handling.

Beredningen vill betona vikten av arbetet med att upprätta en regional plan för reservvattentäkter inom Mälarens avrinningsområde och säkra reservvattentillgången för samtliga sjukhus inom SLL

Beredningen vill lyfta tanken på att arbeta med ekosystemtjänster inom vattenarbetet t.ex. våtmarker som med naturliga processer renar spillvatten fungerar buffrande vid höga vattenflöden samtidigt som biologisk mångfald gynnas.

En brasklapp är det mycket stora projektet med risk för negativ påverkan på Mälaren via bl.a. de stora hamnanläggningarna genom planerna för Förbifarten. Vattenskyddet måste uppmärksammas och följas noga här.

Beredningen vill också peka på att det blir tydligt, i denna fråga, precis som många andra frågor att den mycket splittrade ansvarsfördelningen mellan oss och flera andra aktörer skapar problem. Vi kan därför konstatera att som regionorganisation med ett tydligare samlat mandat kring frågor om både miljö och regionplanering så hade möjligheterna att ta ansvar för denna viktiga framtidsfråga varit större,

